



Н.М. Косяченко, Л.І. Вишнеvsька, В.К. Яковенко, К.О. Хохлова

Маркетингові дослідження асортименту лікарських препаратів протизапальної та анальгезуючої місцевої дії, репрезентованих на фармацевтичному ринку України

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Ключові слова: маркетинговий аналіз, протизапальні препарати місцевої дії.

Ключевые слова: маркетинговий анализ, противовоспалительные препараты местного действия.

Key words: marketing research, anti-inflammatory local actions drugs.

Проаналізовано структуру вітчизняного фармацевтичного ринку протизапальних препаратів, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю. Українські виробники репрезентують на внутрішньому фармацевтичному ринку 68% препаратів аналізованої групи. Провідне місце за обсягом постачання посідає підприємство «Фітофарм» (м. Артемівськ), препарати якого складають 17% загального асортименту. Найпоширенішими лікарськими формами є розчини (42,2%) та мазі (32%).

Проанализирована структура отечественного фармацевтического рынка противовоспалительных препаратов, которые применяются при суставной и мышечной боли. Украинские производители репрезентируют на внутреннем фармацевтическом рынке 68% препаратов анализируемой группы. Ведущее место по объему поставок занимает предприятие «Фитофарм» (г. Артемовск), препараты которого составляют 17% общего ассортимента. Наиболее распространенными лекарственными формами являются растворы (42,2%) и мази (32%).

Structure of domestic pharmaceutical market of anti-inflammatory drugs, which are used for treatment of articular and muscular pain, were analyzed. Ukrainian manufacturers supplied internal pharmaceutical market with 68 % drugs of analyzed group. The factory «Phytopharm» (t. Artemovsk) occupies the leading place by the volume of deliveries – 17% drugs of general assortment. The most widespread medicinal forms are solutions (42,2%) and ointments (32%).

Одним із актуальних питань практичної фармації є прогнозування ефективності лікування таких поширених захворювань як ревматизм, невралгія, ішіас, люмбаго, радикуліт, міалгія, артралгія та ін. Ревматичні захворювання (РЗ) – група мультифакторних хвороб, представлених великою кількістю нозологічних форм, які відрізняються за походженням і об'єднані переважно за ознакою локалізації основного патологічного процесу у сполучній тканині та за таким клінічним проявом, як суглобовий синдром. Поширеність РЗ щорічно неухильно зростає. За рівнем негативного впливу на сучасне суспільство ревматичні захворювання посідають 2-ге місце після хвороб системи кровообігу. Так, у 2008 р. поширеність хвороб кістково-м'язової системи становила 10352,4 на 100 тис. населення [2,3,5,6,7].

Мета роботи

Дослідження асортименту протизапальних препаратів, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю, репрезентованих на фармацевтичному ринку України різними країнами, а також визначення на ньому позицій українських фірм-виробників.

Експериментальна частина

Аналіз асортименту препаратів проводився згідно з Державним реєстром лікарських засобів України та класифікаційною системою АТС. Об'єктами дослідження були засоби, що впливають на опорно-руховий апарат і використовуювані місцево при суглобовому і м'язовому болю. Як інформаційні джерела використували

Довідник лікарських засобів України 2009 року, Компендіум 2007 року видання та інформаційно-пошукову систему «Лікарські засоби» ТОВ «Моріон» [1,4,7].

Відповідно до класифікаційної системи АТС, препарати для лікування суглобового і м'язового болю відносяться до підгрупи M02AX10 – різні препарати. Структура цієї групи така: M – засоби, що впливають на опорно-руховий апарат; M02 – засоби, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю; M02A – засоби, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю.

Згідно даних, наведених у Довіднику лікарських засобів України 2009 року, який містить повний перелік лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні станом на 01.03.2009 року, до підгрупи M02AX10 входять 45 препаратів у різних формах випуску різного фасування (табл. 1).

Як видно з даних таблиці 1, препарати групи M02AX10 на ринок України постачають 28 підприємств-виробників 9 країн світу. Перше місце посідає Україна, на долю якої випадає 68% усіх зареєстрованих препаратів аналізованої групи (30 препаратів, 14 підприємств-виробників), друге – Німеччина (6 препаратів, 5 підприємств-виробників), третє поділили В'єтнам та Індія – постачають по 2 препарати від 2 підприємств-виробників, інші країни (Болгарія, Естонія, Румунія, США, Туреччина) – по 1 препарату.

Асортимент препаратів групи M02AX10

№	Найменування препаратів	Фірма-виробник	Країна-постачальник	Лікарська форма
1.	Дикрасин 1	ЕТ «Dicrasin - Dimitr Krystev»	Болгарія	Розчин
2.	Алором	ВАТ «Лубнифарм»	Україна	Лінімент
3.	Алфлутол Гель	«S.C. Biotehnos S.A.»	Румунія	Гель
4.	Апізартрон	«Esparma GmbH»	Німеччина	Мазь
5.	Бен-Гей Спортивний Бальзам	«Pfizer Ilacлари Ltd. Sti.»	Туреччина	Крем
6.	Біофриз	«Troy Manufacturing Inc»	США	Гель
7.	Вім-І	VIMEDIMEX II HCMS	В'єтнам	Бальзам
8.	Віпратокс	ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика»	Україна	Лінімент
9.	Віпросал В	АТ «Таллінський фармацевтичний завод»	Естонія	Мазь
10.	Гевкамен	ВАТ «Фітофарм»	Україна	Мазь
11.	Гевкамен	ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика»	Україна	Мазь
12.	Гевкамен	ЗАТ «Фармацевтична фабрика «Віола»	Україна	Мазь
13.	Гірчичник-Пакет	ТОВ «Агрофарм»	Україна	Порошок
14.	Жовч Медична Консервована	ЗАТ «Інфузія»	Україна	Рідина
15.	Жовч Медична Консервована	ДП «ЧПК-Фарма» ТОВ «Черкаська продовольча компанія»	Україна	Рідина
16.	Камфорна Олія	ДП «Експериментальний завод мед. препаратів Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України»	Україна	Олія
17.	Камфорна Олія	ВАТ «Фітофарм»	Україна	Р-н для зовн.заст.
18.	Камфорна Олія	ЗАТ «Фармацевтична фабрика «Віола»	Україна	Олія
19.	Камфорна Олія	ЗАТ «Ліки Кіровоградщини»	Україна	Олія
20.	Мазь Живокосту Др.Тайсс	«Dr.Theiss Naturwaren GmbH»	Німеччина	Мазь
21.	Мув	«Paras Pharmaceuticals Ltd»	Індія	Мазь
22.	Найзер	«USV Limited»	Індія	Гель
23.	Паста Розенталя	ВАТ «Тернопільська фармацевтична фабрика»	Україна	Паста
24.	Ревма-Гель	«Deutsche-Homoeopathic Union DHU-Arzneimittel GmbH & Co.KG»	Німеччина	Гель
25.	Ревма-Мазь Інтенсив Др. Тайсс	«Dr.Theiss Naturwaren GmbH»	Німеччина	Мазь
26.	Розтиран	ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика»	Україна	Мазь
27.	Скипидарна Мазь	ВАТ «Фітофарм»	Україна	Мазь
28.	Скипидарна Мазь	ВАТ «Тернопільська фармацевтична фабрика»	Україна	Мазь
29.	Спирт Камфорний	КП «Луганська обласна «Фармація», Фармацевтична фабрика	Україна	Розчин
30.	Спирт Камфорний	ВАТ «Тернопільська фармацевтична фабрика»	Україна	Р-н для зовн. заст.
31.	Спирт Камфорний	ВАТ «Фітофарм»	Україна	Р-н для зовн.заст.
32.	Спирт Камфорний	ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика»	Україна	Розчин на шкірний
33.	Спирт Камфорний	ЗАТ «Фармацевтична фабрика «Віола»	Україна	Р-н для зовн. заст.
34.	Спирт Камфорний	«Фармацевтична фабрика - підприємство обласної комунальної власності»	Україна	Розчин
35.	Спирт Мурашиний	КП «Луганська обласна «Фармація», Фармацевтична фабрика	Україна	Розчин на шкірний, спиртовий
36.	Спирт Мурашиний	ВАТ «Фітофарм»	Україна	Р-н для зовн. заст.
37.	Спирт Мурашиний	ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика»	Україна	Розчин на шкірний
38.	Спирт Мурашиний	ЗАТ «Фармацевтична фабрика «Віола»	Україна	Р-н для зовн. заст.
39.	Спирт Мурашиний	«Фармацевтична фабрика - підприємство обласної комунальної власності, Миколаїв»	Україна	Розчин
40.	Спирт Мурашиний	ВАТ «Тернопільська фармацевтична фабрика»	Україна	Р-н для зовн. заст.
41.	Спирт Мурашиний	ТОВ «Чернігівська фармацевтична фабрика»	Україна	Р-н для зовн.заст.
42.	Траумель С	«Biologische Heilmittel Heel GmbH»	Німеччина	Мазь
43.	Унгапівен	ВАТ «ХФЗ «Червона зірка»	Україна	Мазь
44.	Фіналгон	«Haupt Pharma Wolfpratshausen GmbH»	Німеччина	Мазь
45.	Червоний Слон	«Fito pharma co.ltd»	В'єтнам	Рідина

Нами досліджена динаміка кількості зареєстрованих препаратів групи M02AX10 за 2007-2009 роки (рис. 1).

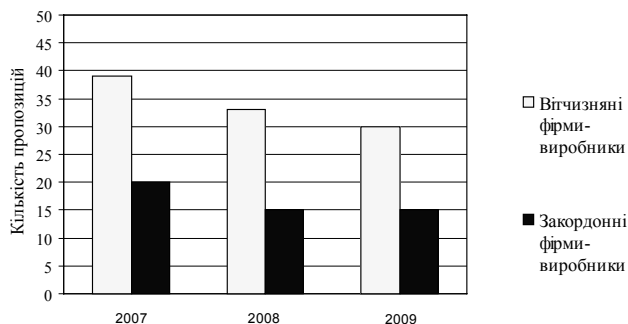


Рис. 1. Порівняльна гістограма пропозицій асортименту групи M02AX10 від вітчизняних і закордонних виробників, репрезентованих на фармацевтичному ринку України.

Порівняльний аналіз пропозицій асортименту групи M02AX10 від вітчизняних і закордонних виробників на фармацевтичному ринку України показав, що кількість препаратів вітчизняного виробника з 2007 року до 2009 року скоротилась на 23,1%, закордонних виробників – на 25%.

Асортимент даних препаратів представлений такими лікарськими формами як розчини (42,2%), мазі (32%), гелі (9%), олії (7%), а також бальзамами, кремами, лініментами, пастами і порошками – по 2% кожна (рис. 2).

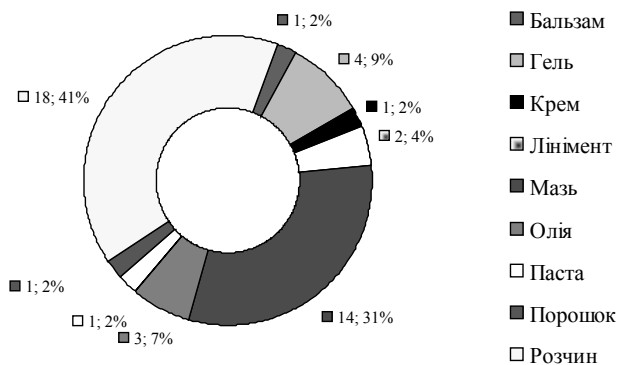


Рис. 2. Розподіл асортименту групи M02AX10 за формами випуску.

Далі ми проаналізували номенклатуру вітчизняних підприємств-постачальників фармацевтичної продукції (рис. 3).

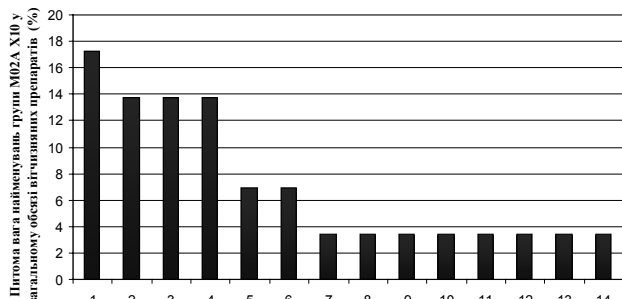


Рис. 3. Питома вага препаратів групи M02AX10 у загальному обсязі вітчизняних препаратів, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю.

- Підприємства-виробники:
- 1 – «Фітофарм», м. Артемівськ;
 - 2 – «Тернофарм», м. Тернопіль;
 - 3 – «Фармацевтична фабрика «Віола», м. Запоріжжя;
 - 4 – «Фармацевтична фабрика», м. Житомир;
 - 5 – «Фармацевтична фабрика», м. Луганськ;
 - 6 – «Фармацевтична фабрика», м. Миколаїв;
 - 7 – «Лубнифарм», м. Лубни;
 - 8 – «Червона зірка», м. Харків;
 - 9 – «Черкаська продовольча компанія», м. Черкаси;
 - 10 – «Експериментальний завод медичних препаратів Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України», м. Київ;
 - 11 – «Інфузія», м. Київ;
 - 12 – «Ліки Кіровоградщини», м. Кіровоград;
 - 13 – «Агрофарм», м. Київ;
 - 14 – «Чернігівська фармацевтична фабрика», м. Чернігів.

Проведений аналіз показав, що серед 14 вітчизняних підприємств вагоме місце посідають: «Фітофарм», м. Артемівськ – 5 препаратів; «Фармацевтична фабрика», м. Житомир, «Тернофарм», м. Тернопіль, «Фармацевтична фабрика «Віола», м. Запоріжжя – по 4 препарати; «Фармацевтична фабрика», м. Луганськ, «Фармацевтична фабрика», м. Миколаїв – по 2 препарати, інші підприємства постачають по 1 препарату.

Номенклатура вітчизняних препаратів за лікарськими формами наведена на рис. 4.

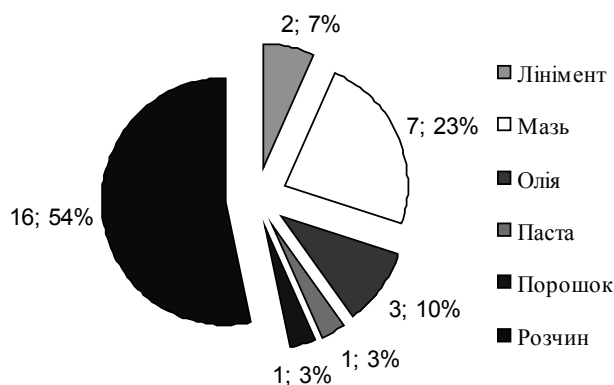


Рис. 4. Структура вітчизняної пропозиції групи M02AX10 за формами випуску.

Як видно з рис. 4, українські підприємства-постачальники пропонують лікарські засоби, представлені 6 формами випуску. Найбільшу частку складають розчини – 16 препаратів (54%), мазі – 7 препаратів (23%) та олії – 3 препарати (23%).

Висновки

Проведено дослідження асортименту препаратів з протизапальною та аналгетичною дією, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю, представлених на фармацевтичному ринку України.

Встановлено, що українські виробники репрезентують на внутрішньому фармацевтичному ринку 68% препаратів аналізованої групи, при цьому позиції лідера

за обсягом постачання посідає «Фітофарм» (м. Артемівськ), препарати якої складають 17% загального асортименту. Найпоширенішими лікарськими формами є розчини (42,2%) та мазі (32%).

Ранжування 8 іноземних країн-постачальників лікарських препаратів досліджуваної групи фармацев-

тичного ринку України показало, що за обсягом репрезентованих лікарських засобів лідером є Німеччина, препарати якої формують 14% асортименту.

Проведені дослідження дозволяють визначити основні напрямки удосконалення асортименту препаратів з протизапальною та анальгетичною дією, які застосовуються місцево при суглобовому і м'язовому болю.

Література

1. Довідник лікарських засобів України 2009 року, який містить повний перелік лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні за станом на 01.03.2009 року [Електронний ресурс]: / Міністерство охорони здоров'я України. Державний фармакологічний центр — К.: Систем. вимоги: Pentium-166; 64 Мб ОЗП; PC CD Windows 95/2000/XP. — Назва з титул. екрану.
2. Коваленко В.М. Ревматичні захворювання: сучасні тенденції фармакотерапії / В.М. Коваленко // Український ревматологічний журнал. — 2009. — № 3 (37). — С. 5—11.
3. Коваленко В.Н. Фармакоэкономические аспекты в лечении пациентов с ревматическими заболеваниями / В.Н. Коваленко, О.П. Борткевич, Е.А. Гармиш // Український ревматологічний журнал. — 2002. — № 3 — С. 6—19.
4. Компендіум 2009 – лікарські препарати: в 2 т. / ред. В.М. Коваленка, О.П. Вікторова. — К.: МОПІОН, 2009. — 2270 с.
5. Мачерет Е.Л. Результаты лечения стойкого болевого синдрома при неврологическом проявлении пояснично-крестцового остеохондроза остеопериостальной электро- и лазеропунктурой / Е.Л. Мачерет, А.И. Махмуд, Г.Н. Чуприна // Врач. Дело. — 2000. — №5. — С. 121—124.
6. Dubois R.W. Guidelines for the appropriate use of non-steroidal anti-inflammatory drugs, cyclooxygenase-2 specific inhibitors and proton pump inhibitors in patients requiring chronic anti-inflammatory therapy / R.W. Dubois, G.Y. Melmed, J.M. Henning [et al.] // Aliment. Pharmacol. Ther. — 2004. — Vol. 19. — P. 197—208.
7. Vishnevskaya L.I. Quantitative determination of camphor racemica and fir oil / L.I. Vishnevskaya, N.M. Kosyachenko, K.O. Khokhlova // Conference: 42nd IUPAC Congress, 2-7 aug. 2009. — Glasgow, 2009. — P. 107.

Відомості про авторів:

Косяченко Н.М., викладач Житомирського фармацевтичного технікуму.

Вишневська Л.І., декан, д. фарм. н., доцент.

Яковенко В.К., доцент каф. ПФЕ, НфаУ, к. фарм. н.

Хохлова К.О., старший лаборант, провізор-інтерн.

Адреса для листування:

Хохлова Катерина Олександрівна, м. Харків, вул. Іскринська, 17, кв. 12-а. Тел.: (095)3554444, katuska2106@mail.ru